

Az Újság

MAGYAR KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Felolős szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15. Telefon 60. Előfizetés egy hónapra helyben 2.50 Pengő, vidékre 3.— Pengő

Német-olasz tárgyalások folytak a buvárhajóharc fokozásáról

Az este közölték, hogy Denita, főnökkel háromnapos tárgyalásokat a buvárhajóharc fokozásáról volt német admirális, a német tengerészet folytatott 15-17 ig. A lapjelentések szó. parancsnoka Ricardi, olasz vezérkari úgy tudják, hogy a megbeszéléseken

Göbbels írja:

Anglia nem lesz a győztesek között

Göbbels, német birodalmi miniszter a »Das Reich« című újság eheli számában azt írja, hogy bármelyik háborús fél győzzön, Anglia nem lesz a győztesek között. Az angolszászok Németsország és Oroszország kimerülésére várnak. Mindkettő nem, de egyiküké biztos. Így vagy Németor-

Anglia előbb-utóbb felörlődik az orosz és amerikai érdekek malomkövei között

Az általános politikai helyzet méltatása során a francia sajtó azt a megállapítást teszi, hogy Anglia előbb-utóbb felörlődik az orosz és amerikai érdekek malomkövei között. Anglia már nem versenytársa e kétjegyeduralomra törekvő államnak. Eden azért utazott Washingtonba, hogy az orosz-amerikai ellentéteket próbálja elsimítani. A világsajtó e pillanatban lehetetlennek tartja, hogy létrejöjjön az egyetértés a három szövetséges között. Ma még csak az nem bizonyos, hogy Anglia Amerika, vagy pedig Oroszország útjain fog-e haladni egyidőre, hogy szövetségesei között ő legyen az első, aki elesik.

Zsoldemelést követelnek az amerikai nők

Párizsból jelentik, hogy a honvédelmi segédszolgálatra behívott nők delegáltjai értekezletet tartottak melyen határozatot fogadtak el arravonatkozóan, hogy emeljék fel zsoldjukat. Követelik azt is, hogy behívásuk esetén beosztásukat maguk választhassák meg.

Wallace-t jelölik Rooseveltt helyett

Washington most már egész biztosra veszik, hogy Rooseveltt biztos kudarc tudatában nem jelölteti magát negyedszer az elnökségre. Helyette a demokrata párt Wallace alelnököt kandidateálja, aki ezidőszerte Közép- és Dél-Amerikában jár propaganda uton.

Amerika hozzájárult a Boszporusz orosz kézre juttatásához

Angol lapjelentések szerint noha Amerika nem igen akarja elismerni a

Szovjet európai jogait, ahhoz mégis hozzájárult, hogy Bukovinát és Besszarábiát az oroszoknak juttassa. Ugyan-így Rooseveltték elfogadták az oroszok igényét a Boszporuszra is. A törököket arra akarják kötelezni, hogy az oroszoknak a Fekete-tenger és Égei-

Női rendőrséget szervez Finnország

Helsinkiből közlik, hogy miután a rendőroket is bevonultatják katonai szolgálatra, helyükbe a finn kormány női rendőrséget szervez. A női mun-

Bevonultatják a külföldön élő bolgárokat

A francia újságokban az ottani bolgár követség felhívása jelent meg, amely bizonyos korosztályú Franciaországban élő bolgárokat katonai szol-

Franciaországban nincsenek szabadcsapatok

A szovjet és angolszász hírügynökségek napok óta terjesztik a hírt, hogy Franciaország bizonyos részein, így Savoyban a nép fegyvert fogott és harcba került a német csapatokkal. A hírek azt mondták, hogy ezek után pótlásairól amerikai repülőgépek gondoskodnak. Vichy ma azt közli, hogy e híreknél szemenszedettebb hazugsá-

Az orosz fronton tart a német előnyomulás

Ma nincs nevezetesebb eseménye az orosz frontnak. A jelentések mindössze annyit állapítanak meg, hogy a déli szakaszon tovább tart a német előnyomulás. Különösen jelentősek a

Szárazgőz soványít

A tettek embere a kormányelnök

Nehéz feladatokban, megoldásra váró kérdésekben súlyos esztendő le-teltével üdvözölte Kállay Miklós miniszterelnököt a Magyar Élet Pártja és az Erdélyi Párt. A nemzet szolgálatában nagy önfeláldozással végzett munka önmagáért beszél. Azok a súlyos feladatok, amelyek elé az elmúlt esztendő állította a kormányt, megmutatták, hogy a nemzet nem csalódott a „tettek kormányában”, és a kormány élén álló „tettek emberében”.

A Kállay-kormány legjelentősebb tettei közé tartozik a nemzet lelki egységének a megteremtése. Ez az a tény, amire a miniszterelnök az őt üdvöző beszédekre adott válaszában kijelentette, hogy büszke és méltán lehet büszke, mert az országnak az a nagy tömege a magyar gondolkodásu, vérű és szándéku emberek sokasága, azért tart ki megingathatatlan hűséggel a Kállay kormány mellett, mert a miniszterelnök munkája és tevékenysége országsszerte, sőt az ország határain túl is megértésre talált. Egy akarattal, egy érzéssel küzd együtt most a kormány és a magyar nép az ország jobb jövője érdekében. Erős hittel és bizalommal áll ma mindenki a miniszterelnök mögött, mert a rendkívül nehéz körül-

győzelembe vetett hitében. Kállay miniszterelnök érdeme, hogy a nemzet hitét ennyire megerősítette, s hogy a magyar közvélemény tulnyomó többségében olyan szilárdan bizik benne, hogy nálunk nem ütheti fel a fejét a defetizmus. Csak alig egy százaléka a lakosságnak hajlamos a rémhírterjesztésre, az aknamunkára, de ezt a párti részt is félre kell állítanunk a nemzeti egység útjából, hogy ne veszélyeztethesse azt a hatalmas áldozatot, amit a nemzet jövője érdekében eddig is hozott.

A jól végzett munka tudatában nyugodt lelkiismerettel szögezhet-le Kállay miniszterelnök, hogy akkor, amikor szociális téren és minden belső

vonatkozásban is olyan eredményeket ért el, amelyek Magyarországot Európa érdeklődésének középpontjába helyezték. Ma már Európában mindenütt kezdenek ráeszmélni arra, hogy Magyarországon olyan erőforrások vannak, amelyekkel mindig számolni kell.

Igen helyesen állapította meg a miniszterelnök, hogy a nemzet jövője a Magyar Élet Pártján nyugszik, mert ez a párt kell, hogy hordozója legyen azoknak a nemzeti értékeknek, amelyek megkülönböztetnek bennünket másoktól, s amelyek a kis népet is nagy nemzetté teszik.

**Vennék kisebb magánháza-t
lehetőleg a központhoz közel**
Cim a kiadóban.

Könyv jelenik meg Szalontáról

Falusy Nándor „Két év naplója” címen könyvet írt mely rövidesen elhagyja a sajtót. A könyv egyik fejezete Nagyszalontáról szól. Ennek adatai szerint a Körösvidék a honfoglalás idején még mocsaras terület volt. Valószínű, hogy a Maros és a Körösök völgyében felvonuló Nyék-törzs telepedett meg e területen, hogy itt a nádasok között az álmok szárnyán visszajárhassanak keleti hazájuk misztikus tueráira.

Nagyszalonta annakidején kis település volt néhány házzal. Közeliében volt Kölesér városa, melyet mikor a törökudulás tönkretett és lakosai szétszéledtek, Bocskay István fejedelem 300 hajduknak ajándékozott. Amikor a törökök Kölesér hajdujait is kezdték nyugtalanítani, ezek a biztonságosabb Szalontára telepedtek át. Toldi Györgytől 1625-ben 1000 tallérért megvették Szalontát, mely a hajduk idetelepülése óta indult fejlődésnek.

A történelem során a hajduk sok vitézi harcban vettek részt.

A mai Szalontáról a könyv ezeket írja: Arany János, Zilahy Lajos, Erdélyi József, Sinka István és a Bocskay-hajduk, írók, költők és hősök városa Nagyszalonta.

Hatalmas nagy piactér a város közepén részben emeletes épületekkel körülvéve, itt bonyolódik le az élet, a forgalom. Igazi alföldi város képét nyújtja, utcái csendesek, hallgatagok, akárcsak tempós járásu, kevés-beszédű lakói. Mintha a sors játéka lenne, van valami hasonlatosság Nagyszalonta és Nagykörös között. A két város arculata is hasonló, de az a nyugalmas csend, az a tempós lassúság, — talán keleti bölcsesség, ami a lakosságot hasonlóvá teszi egymáshoz

Ne hagyja magát félrevezettetni!

Rózsát csak rózsatenyésztőtől vegyen. Nagy választékban a legjobb régi és a legszebb újdonságokat, csak itt kaphatja. Hogy vásárlási kedve nagyobb legyen, az árakat is mérsékelem: 1 drb 1-30, 10 drb 12 P. Csomagolva és szállítva minden posta- és vasutállomásra 10 drb 15 Pengő és 20 drb 30 Pengő.

Katona György kertészete,
Nagyszalonta.

és hasonló hangulatba ringatja az idegent.

A város lakossága igen megbecsüli nagy szőlőttjének, Arany Jánosnak emlékét. Valóságos Arany-kultusz van Szalontán. A gimnáziumot róla nevezték el. Az Arany-relikviák muzeumát a hajduvár csonkatornyában helyezték, amit megfelelően restauráltak. Arany költeményeinek lelke visszatükrözi szalontai egyéniségét, mikor azt írta: „Szülőföldem Szalonta, nem szült engem szalonba.” itt igen kevés a szalon, sok az egyszerű kis ház, de sok a jó magyar. Ezért volt itt hiábavaló a románok minden ígérete vagy fenyegetése. Arany János szelleme Toldi Miklós földjén távoltartotta a Bocskay-hajduk utódait minden behódolástól vagy megalkuvástól.

SPORT

Nagyváradai MÁV II.— Bocskai bajnoki

Vasárnap délután 4 órakor bajnoki mérkőzés keretében mutatkozik be az idén először a szalontai közönségnek a helybeli Bocskai. Ellenfele a kitűnő váradai MÁV. II. csapata lesz. Az elmúlt heti vereséget ez alkalommal akarják helyrehozni a szalontai fiúk és így minden akaratukkal azon lesznek, hogy szép játékkal lepjék meg a közönséget. A Bocskai vezetősége a legjobb keretet állítja össze ez alkalommal és így minden remény meg van arra, hogy egy minden tekintetben érdekes és szép bajnoki mérkőzésben lesz része a szalontai sportkedvelő közönségnek. A mérkőzés iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

BISE—NSC bajnoki

Másik helybeli egyesületünk, az NSC vasárnap Békésen játszik bajnoki mérkőzést az ottani jó hírű csapattal. Ismerve a helybeli pálya előnyét, az NSC-nek minden tudására szüksége van, ha egy megfelelő eredménnyel akar haza jönni. Eppen ideje volna már, hogy a kék fehér legénység magára találjon és egy szép eredménnyel örvendeztetné meg közönségét.

Szobafestést, mázolást, címfestést

és minden e szakmábavágó munkát
izlésesen és pontosan készít

Darvasi Bálint

szobafestő- és mázoló-mester, Hitler Adolf-ut 26

mények és gazdasági viszonyok között, megpróbáltatások idején is az ország határozottan a javulás, a kibontakozás és a fejlődés útján halad. A belső rend és fegyelem is azt bizonyítja, hogy a viszonyok javulnak, s más országokhoz viszonyítva mindenütt, minden vonalon jobb körülmények között élünk. Büszkén hivatkozhatott a miniszterelnök a fejlődésnek arra a kétségkívüli fokmérőjére, hogy mi nyugodtan, fegyelmezetten viseltük el azt a gazdaságilag súlyos három évet, amelyben a termés csak egy részére csökkent annak amire számítottunk. Büszkén mondhatta el a miniszterelnök, hogy a javulásnak egyik fokmérője az a tény is, hogy nálunk olyan belpolitikai csend és nyugalom van, mint kevés országban.

A nemzet lelki egységének megteremtését bizonyítja az a tény, hogy akkor, amikor honvédségünk a harc-téren súlyos megpróbáltatásokon esett át, sok veszteséget szenvedett, nem veszítettük el hitünket és bizalmunkat, s az ország jövőjébe és népünk boldogulásába vetett hitünkől nem tántorodtunk el.

Hittel és bizalommal viseltetik Kállay miniszterelnök a jövő iránt, mert az ország népe a legsúlyosabb percekben sem bizalmatlankodott a vezetés iránt, nem lankadt el a végső

Magyar nevek az anyakönyvben

Ugy van, még az is megírni való esemény, ha magyar keresztnévvel lehet felfedezni a magyar anyakönyvekben, amit legutóbb olvashattunk egyik időszaki, születési jelentésben: Gyöngyvér, Tündér, Álmos.

Ezzel szemben azonban felvethetné bárki is, hogy az István, László, Pál, Péter nem magyar nevek, hiszen első királyunk is ezt az István nevet viselte; szentünk is van a László néven; hol vettük hát ezeket a neveket, ha nem magyar nevek?

Mostanában lehet olyan mozgalomról olvasni, amelynek az a célja, hogy a magyar gyerekeket magyar nevekre kereszteltesse; szóval, aki magyar, az legyen nevében is magyar. Mert biz sem az István, sem a László, se több más magyar név nem magyar, csak évszázadok alatt megmagyarosodott. De nem is arról van szó, hogy ezeket a megmagyarosodott neveket teljesen elejtsük, csak arról, hogy az ősmagyar neveket ne toljuk háttérbe, hanem vegyük elő és használjuk minél többször.

Ha pl. Japánról olvasunk valamilyen leírást, gyakran olvashatjuk a japán neveket, magyar fordításban. Körülbelül így hangzanak: Kedvesszél, Jóillat, Édesméz, Drágavirág stb. Elmosolyodunk rajta, hogy még ilyen furcsa nevek is vannak és egy percig se gondolunk arra, hogy ha a „magyar” neveket lefordítanók eredeti nyelvre, szintén ilyen különös fogalmakat kapnánk. Például a „Sándor” név görög-

is hajlandók vagyunk ráfogni, hogy szép, nem-szép székely név, mert a székelyek tulajdonképpen alkalmazzák, de az írók is, akik erdélyi dolgokról írnak.

Anyira ment ez a megszokás nálunk, hogy ha egy magyar gazdaember Árpádnak, Etelének kereszteltette a fiát vagy lldikónak a lányát, gunyolódott rajta az egész falu és urizálással vádolták a jószándékú szülőket. Pedig nem tettek mást, csak elővették az ősi neveket. Miért ne! Miért kellene elkerülni azokat a szép magyar neveket az idegen nevek kedvéért!

Igaz, hogy szokatlanul hangzanak, de minden csak megszokás dolga. Ujabbán már egészen megszoktuk az ősi Árpád, Attila, Etel, Huba, Szabolcs, Csaba neveket, de ezekkel inkább csak a felsőbb társadalmi rétegekben találkozunk. Majd általános lesz ezek használata a nép között is, hiszen bizonyos mértékben utánczó természetűek vagyunk még a neveken is, amit a múlt két évtized is bizonyít a Zita névvel, amelyet Zita királyné előtt alig hallottunk.

Mindenesetre szép lenne, ha az ősi nevek újra bekerülnének a magyar használatba s általánossá lenne az Álmos, Előd, Huba, Töhötöm, Csilla, Hajna, Gyöngyvér, Tündér, Tünde és sok sok más ősi magyar név. Igaz, hogy némi baj lenne a kalendáriummal, mert ez jórészt a Biblia neveihez igazodik. Viszont sokan örülnének, ha nem helyettesítenék a naptárt és nem kellene névnapot tartaniok.

Vannak másrészt olyan történelmi nevek, amelyek ugyan szintén nem magyar nevek, de a történelmi patina miatt is jól hangzanak. A Melinda nevet Katona Bánk bán-jából ismerjük leginkább, de alig találkozunk vele manapság. Gyöngyvér Buda vezér felesége volt, az lldikó nevet Attila király felesége viselte. Egyik se lett általános a magyarok között.

Érdekes, hogy minden városnak és falunak van néhány jellegzetes neve, amit az anyakönyvből is könnyen ki lehet mutatni. Viszont vannak divatos nevek is, amiről az anyakönyv tanuskodhatik legjobban. Vannak uri-, vannak parasztnévek is. A falusi Zsuzsi,

Erzsi, Julcsa nevek mellett ritkább az Olga, Irén, Margit név. Ujabbán ezek az „uri” nevek mindegyikben az urisztály a jellegzetesen paraszti neveket használja. Állandóság tehát ebben sincs; ebben is a divat mindenható-sága érvényesül.

Ha azonban divat van a nevek használatában, nagyon helyes lenne a régi, ősmagyar neveket divatba hozni. Bővülne velük a nyelvkincsünk. Mindenesetre szebben hangzana Nagy András helyett Nagy Attila, Kovács Erzsébet helyett Kovács Melinda, Kertész Julcsa helyett Kertész lldikó és így tovább.

A magyar anyakönyvekbe ritkán kerülnek be az ilyen ősmagyar nevek. Nehezen megy a magyar nevek dolga. De majd csak megy lassan. Ha belekerül egy, majd jön utána a másik, harmadik. Elvégre miért ne viselhetnének őseink neveit. Melyik van hozzánk közelebb: Árpád, vagy Mózes?!

Amíg Ön alszik

a Darmol dolgozik. Éjjeli nyugalmát nem zavarja és mégis estétől reggelre jól és biztosan hat. Fájdalom nélkül hajt, könnyű és teljes üdülést idéz elő. Ezért keillemes hatású hashajtószert a **DARMOL**

ből jött át a magyarba s eredetileg „Alexander” volt a formája, ami magyarul „Jókenyér”. Így minden nevet vissza lehet vezetni valamilyen jelzős főnévre, jelzős fogalomra.

Mit mutat ez? Azt, hogy az ősembernek nem volt eredetileg neve; nem is lehetett, hanem egymást valamilyen fogalommal jelölte meg, természetesen csak az után, amikor a fogalmaknak valamilyen meghatározása volt kezdetleges nyelvben. Egyik embertársát elnevezte Kedvesszélőnek, másikat Szépfalevélnek stb. Tulajdonképpen nem is kellene ezeket a megjelöléseket nagy kezdőbetűvel írni, mert azidőben ezek még nem voltak keresztnévek, csak később lettek azzá, és pedig minden nép nyelvben.

Amikor őseink ezer év előtt felvették a kereszténységet, az idegen papok nemcsak az addigi felpogány vallás nyomait igyekeztek eltüntetni, hanem még a magyar neveket is, amelyek a pogányokra emlékeztettek. Nem kellett hát a Vazul, az Ajtony, a Koppány, Vid, Álmos, Árpád stb. ősi magyar nevek; ehelyett alkalmazták a Biblia görög és zsidó neveit, mint pl. István, József, Gábor, Mózes, Áron stb. neveket, amelyeket felvettek jóformán az összes keresztény népek, több-kevesebb változtatással s amelyekből aztán kifejlődtek a „német”, „magyar”, vagy más népi nevek, mint pl. a németeknél „Andreas”, a magyaroknál „András”.

Ezer esztendő alatt aztán nagyon is elfelejtettük őseink neveit és nem is gondoltunk arra, hogy ezek a megszokott nevek, ne magyar nevek lennének; még a „Mózes” névre

Meghívó

Nagyszalonta és Vidéke Ipartestület kebelében működő lábbeli iparosok szakosztálya folyó év március hó 21-én délután fél 3 órakor tart

rendes évi közgyűlést,

melyre a t. tagokat azzal a megjegyzéssel hívja meg, ha a közgyűlés határozatképtelen lenne, úgy folyó hó március 28-án a tagok számára tekintet nélkül, a gyűlés határozat képes lesz.

T Á R G Y S O R O Z A T:

Elnöki jelentés.

Jegyzőkönyvek felolvasása.

Pénztári jelentés.

Kimutatás a szabadárúk forgalmáról.

Jegyző tiszteletdíjának rendezése. Esetleges indítványok.

Nagyszalonta 1943. március 13.

ELNÖKSÉG.

Az új 50-ik magyar királyi osztálysorsjáték

játéktérre páratlan esélyeket nyújt, mert egy sorsjeggyel szerencsés esetben nyerhető:

700.000

pengő

J u t a l o m:

400.000 P.

Főnyeremények:

300.000 P.

100.000 P.

70.000 P.

60.000 P.

2 X 50.000 P.

2 X 40.000 P.

továbbá

30.000 P. 16 à 20 000 P. 27 à 10.000 P. stb

Összesen: 10,810.0000 pengő.

Az első oszt. sorsjegyek hivatalos ára:

Nyolcad	Negyed	Fél	Egész
3.50 pengő	7 pengő	14 pengő	28 pengő

Sorsjegy az összes főárusítóknál kapható!

Minden számnak egyenlő esélye van!

A húzás kezdete április 10.

— Tabéry cikkét közli a „Forrás”.

Megjelent a „Forrás” legújabb száma, amelyben a magyar és külföldi irodalom legjelesebb képviselői irtak novellákat, cikket. Köztük van Tabéry Géza a „Nagyváradi” kitűnő tollú írója is. A külföldi irodalom, a kritika rovat, a kulturális- és művészeti események kaptak még helyet a legújabb számban. Az egységes magyar kultúra szolgálatában álló folyóiratot Hankiss János szerkeszti.

— Megjelent a Magyar Szárnyak

március 15-iki száma. A magyar repülésügy népszerű folyóirata e számában két teljes képes oldalt szentel a keleti arcvonalon szereplő hős bombázórepülőink harci tevékenységének bemutatására, eddig még nem közölt képekkel. Általánosan érdekes a lapnak azon cikke, amelyben egy Középeurópa ellen intézett repülőtámadás lehetőségeit taglalja tárgyilagossá, szakszerű adatok alapján. A lap új számának ára 50 fillér. Mutatványszámot a kiadóhivatal készséggel küld: (VII. Király-u. 93.)

60 a „Nagyszalonta Az Újság” telefonszáma.

Egy század áttör a vörös páncélgyűrűn

(Honvéd haditudósító század.
Dr. Fűr Lajos hdp. őrmester)

Csak egy rövid lélegzetvételre állt meg az állomáson a zakatolva, lihegve rohanó sebesültszállító vonat. Magyar katonákat vizsgálta gyógyulásra, a nagy bolsevista téli támadás hősi elhárításából. Orvosok, vöröskezes testvérek járják a kocsikat.

Kiss Tóth Péter tizedessel beszélgetek arról, hogyan vágta át magukat az ellenség gyűrűjén. Az ő századjuk volt az a bizonyos a szovjet propaganda-híradásokban szereplő „hadosztály”, melyet a vörösek teljesen bekeleltek és amelyre a teljes megsemmisülés vár. A századnyi erejű magyar honvéd azonban a felbecsülhetetlen erejű ellenségen hősies harcok után keresztülvágta magát.

Amikor a nagy bekerítő kísérlet délről megindult, szemben és középen csak kisebb egységekkel támadtak a bolsevisták s csak fokozatosan terjedt ki a harc a doni frontszakra. Aztán hirtelen bolsevista mamut-harcokocsik rohantak előre és sikerült több helyen állásainkba betörniök, egy ilyen betörés vágta el azt a századot is, amelyben Kiss Tóth Péter tizedes volt a második szakaszparancsnokhelyettes.

Ugyanakkor a veszteségeikkel nem törődő vörösek északról is dél felé kanyarodtak s elég átmérőbe szorították a századot.

Az utolsó puskagolyóig...

Harcokhoz szokott, kipróbált, egytől-egyig magyarokból álló legénység volt. Megszokták a harcot. Szemrebbenés nélkül tudtak falatozni a legnagyobb tűzben, felugrottak a tankra és bedobták a kézigranátot, vagy pusztá szórakozásból ájták odaát és ellopák a bolsi figyelőket.

A századparancsnok ismerte a helyzetet s utána állásait megerősítve minden egyes honvéd azzal az elszántsággal foglalta el a helyét, hogy az utolsó golyóig küzdeni fog. Kora hajnalban minden oldalról megmozdult a szovjet gyűrű.

Az élmények átélése szinte újból áttizik Kiss Tóth Péteren.

— Szürke mozgó tömegek közeledtek felénk rettenetes gyorsasággal s mi nem lőtünk, csak akkor, amikor már ugylátszott, hogy a fejünkre rohannak. Minden lövés biztos volt. Egyszerre nappali világosság támadt. A magasra törő lángok közt az ég olaj szaga uszott a levegőben. A harcokocsik nyomában előretörő bolsevista gyalogság is meghátrált. Izzadtunk. Valamennyiünkön szakadt a veríték, pedig harminc fok körül járt a hőmérséklet, pedig harminc fok körül járt a hőmérséklet. Ujabb hullám következett. Valóságos mozgó acélfal, amely minden oldalán hányt a tüzet. A páncélosok két helyen betörték állásainkba. Az utcán előretörő szörnyetegre egyszerre négy magyar katona is ráveti magát. A kézigranát hamarosan megállítja.

Idegesen szíjva a cigarettát. Látni az arcán, hogy most nem a sebesültszállító vonat fehér ágyán fekszik, hanem ott van szakaszánál és M. J. zászlós szakaszparancsnokával együtt a falu déli részét tartják.

— Azután nagyobb szünet következett folytatja szavát. — Közben néhányszor átköltötték hozzánk a bolsevisták, hogy adjuk meg magunkat, mert körülöttünk már mindenki megadta magát. Minden felhívásra méltó választ adtunk. Persze fegyverrel. Ebédre csodálatos dísznőpörköltet kaptunk s utána bort. Jókedvünk volt, úgy éreztük, hogy a pokolbeli ördögökkel is felvettünk a harcot. Akartuk is, tudtuk is, hogy kivágjuk magunkat. Ebéd után még egyre szívta fogát a muszka, hát tovább építettük a torlaszokat akadályokat,

ugyszólván a bolsevisták szemeláttára. Az újabb támadást a tüzérség kezdte meg. Rosszul lőttek, az igaz, de a rommá lőtt falut állandóan tüzelatt tartották. Attól kezdve állandóan támadtak. Két nap alatt tizenegy támadást vertünk vissza, noha a gyűrű egyre szorult körülöttünk. A harmadik napon parancsot kaptunk, hogy S-től délre törjük át magunkat az ellenségen s vegyük fel az érintkezést az ottani magyar csapatokkal.

Harc minden talpalatnyi helyért

— Felkészültünk az utolsó nagy próbára. Megvártuk, amíg újra támadnak a bolsevisták, azután keletnek ellentámadást színlve az első szakasz délfelé kitért. A terep igen kedvező volt számunkra. Majdnem mindent magunkkal vittünk, csak a dísznőket sajnáltuk. Mire a bolsik észbekaptak, az első szakasz elérte az erdőt, amelynek tulsó oldalán már a miénk voltak. Házról-házra vonultunk vissza a második szakasszal. Minden lépésnyi helyért

meg kellett harcolni, de ezerszeres erőt adott az a tudat, hogy ha sikerül az áttörés, elérjük a miénket. Elöl lassan tudtunk csak továbbjutni, hátulról meg már betörték a faluba a harcokocsik. Szerencse, hogy néhány jól elhelyezett aknáknak megtette a hatást. A végén, mikor szakasszommal én is visszavonultam, átlótték a combom s összeroskadtam. Nem volt idő kötözésre, rászorítottam a kezem s bajtársaim felváltva támogattak. Ez volt a legnehezebb. A sebesültekkel szökélni és még hozzá harcolni is, oldalt meg hátra is. Sikerült. A század átvágta magát a szovjet gyűrűn. Aztán elkábultan elaludtam és csak a vonat zakatolására ébredtem fel.

A mozdony pöfög, megrándul a hosszú kocsisor és lassan, nyikorgó kerekekkel elindul a sebesültszállító vonat hazafelé.

FIGYELEM!

Villannyal bevezetett
Dauert Sarkadon
Kiss Imre fodrásznál
csináltassa, Piac-tér 14.
Egész nap áram van!

Őrizzük meg a harctérről kapott tábori lapokat!

Az előző világháború utáni időkben a családokhoz küldött tábori lapokat igen sok helyen évek múlva megsemmisítették, más helyen meg lassan elkallódtak. Arra ugyanis senki sem gondolt, hogy azoknak a kis lapoknak még évtizedek múlva is hasznát lehet venni, pedig bizony később előfordult, hogy igen sok hazatért katonának igazolóírás kellett volna, de állomány- vagy csapattestének iratai a kommunizmus alatt elkallódtak vagy megszállt területen maradtak. Nagyon sok fogságból visszatérteknek igazolóíratai is elvesztek, sőt még egyesek azt sem tudják igazolni, hogy hol szolgáltak, voltak-e harctéri szolgálatosok.

Adódott eset, mikor közhatóság-nál, vagy bíróságnál csak bementa, de igazolni nem tudta az illető, hogy harctéri szolgálatos volt. Házhely és földigénylés esetén, OMBI nyugdíj megállapítás kérésekor, továbbá büntetések enyhítése, kérelmének előnye stb. érdekében ugyancsak hivatkozott harctéri szolgálatára, de azt igazolni nem tudta. Tanut meg hirtelenében előállítani nem lehetett. Talán a környékből éppen senki nem teljesített vele szolgálatot. A távoli vármegyékben levőnek még címét sem tudta már, vagy talán el is haltak azóta. Így hányszor és hányak ügye szenvedett csorbát, vagy esett el a kedvezményben való

részesüléstől. Igen sokszor azt kérték az illetőtől, hogy legalább a harctérről küldött lapjával igazolja frontszolgálatát. De sajnos, felmutatni ezt sem tudta. Évek múlva talán hasonló helyzetbe kerülünk és egy-egy tábori lap talán segítene és megmentene a kellemetlenségtől bennünket, azért ajánlatos, hogy azokat a tábori lapokat mindenki még évtizedek múlva is megőrizze.

Legyen az a tábori lap emlék-szent ereklje házuknál — mert esetleg szüksége lehet rá az irójának, ki értünk küzdött, szenvedett, vérzett, aki minket odakint őrzött, hogy az országunk megmaradjon, benne a családok boldog jövőt éljenek.

Értesítés!

Van szerencsém értesíteni a nagyszalontai szőlőtermelő gazdákat, hogy a szőlőpermetezéshez bevált

Aluminum Sulfát

nálam a mai naptól kezdve megrendelhető és előjegyezhető. Egyedüli árusító:

Illyés István

kereskedő, Horthy Miklós-ut 37.

Három százalékkal felemelték Nagyszalonta vármegyei pótdóóját

Egy belügyminiszteri rendelet Nagyszalonta város vármegyei pótdóóját a tavalyi 21.6 százalékról 24.7-re emelte fel. Az alispán a kivetés tárgyában késedem nélküli intézkedésre utasította a várost.

E rendelkezés hírével kapcsolatban jelentjük még, hogy ugyanakkor a

Négy állat beteg a járásban

A vármegyei főállatorvos most tette közzé azt a jelentését, melyből kitűnik, melyik járásban hány és milyen állat beteg. Szalonta ebben a kimutatásban nem szerepel s a járásban is csak mindössze négy beteg állat van. A kimutatás szerint a szalontai járásban 1 sertésveszettséget jelentettek a megyéhez. Van ezenkívül a járásban három rühességi eset. A három rühes állat közül kettő ló.

60 a Nagyszalontai Az Ujság telefonszáma.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

A MAI NAP

A HŐMÉRSÉKLET

reggel 7 órakor + 4 délben + 14 fok volt

Holnap: Vasárnap

Március

21

Kat. Reminiscere
Prot. Benedek

— **Baross hírek.** Felkérjük tagjainkat, hogy a vasárnap délutáni összejövetelünkön minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni. Kiss János főtákar.

— **Három pengő a rézgálic maximális ára.** Budapest. A közellátásügyi miniszter újra szabályozta a rézgálic legmagasabb gyári, viszonteladói és fogyasztói árát. Az előírásoknak megfelelő minőségű rézgálic legmagasabb fogyasztói ára forgalmiadóvaltsággal és csomagolással együtt kilogrammonként 3 pengő.

— **A gyékény gyökértörzse kitűnő táplálék.** Amikor az Alföldet még nagy madasok borították, a nép jó része ebből élt. Disznóval turatták ki a sáros talajból. A lisztes növényi rész nagyon sok cukrot tartalmaz: 1 métermázsza gyökértörzsből például 3 liter tiszta szesz főzhető. Sőt is lehet belőle készíteni, továbbá a kakaóra emlékeztető táplálékot. A belőle készíthető cukor azonos a cukornádéval.

Az új osztálysorsjátékhoz
rendeljen osztálysorsjegyet
Lengyel Gábor főárusítónál
Budapest, Andrássy-ut 82.

— **Az ember tüdejének munkabírása.** Az ember tüdije átlag 17—18-at lélegzik egy perc alatt. Egy egész napon át az egészséges tüdő 900 liter levegőt fogyaszt el. Körülbelül ugyanannyi köbtartalmu vérrrel, illetve vörös vérsel kerül érintkezésbe a levegő a tüdőjáratok 150 négyzetméternyi felületén. Egy teljes nap alatt az ember vére 543 liter oxigént fogyaszt el.

Szobafestést — mázolást
izléses kivitelben,
jutányos áron készít
Szabó Endre, Győry Jakab u. 7

— **Németországban az állatkertek és cirkusok még megmaradt állatállományát is bevonták az élelemelosztási rendszerbe.** Az állatok megkapják a maguk „élelmiszerjegyét”, pótladagokkal, avagy anélkül. A Busch-cirkusz felnőtt tigrise napi 8 kg húst kap. Egy fiatal tigrisnek 3—4 kg hussal kell megelégednie.

— **A tojás új ára.** A polgármester egy ma kiadott hirdetményében tudomására hozza a város közönségének, hogy a közellátásügyi miniszter egy rendeletével a friss, valamint hűtőházi és meszes tyuktojás legmagasabb viszonteladói és fogyasztói ára kilogrammonként 3 pengő 50 fillér.

60 a Nagyszalontai Az Ujság
telefonszáma.

Mit irtunk?

Ma két éve...

A magyar külügyminiszter Berlinbe utazott, mely alkalmat adott a lapoknak arra hogy hitet tegyenek a magyar-német sorsközösségről.

Ugy látszott, hogy Roosevelt habozik utnak indítani hadianyagszállító hajóit Anglia felé.

Miután Amerika a semlegesség melletti állásfoglalás miatt megtagadta a hadianyagoknak Törökországba való további szállítását, a török lapok arról cikkeztek, hogy az ankarai kormány még a tengely felé fog állni.

Amerika élelmet ígért Franciaországnak. Vichyben határozottan kijelentették, hogy most már Anglia nem merésze többé fel tartóztatni Franciaország élelmiszerszállító hajóit.

Elhatározták a városi könyvtár megszervezését.

Ma egy éve...

A japán érdekkörbe tartozó Mandzsuria szibériai határán védelmi vonal építésébe kezdett.

Amerika Moszkvát igyekezett felhasználni arra, hogy Törökországot a háboruba kergesse.

Burmába megkezdődött az Iravadi-offenzíva.

Braziliában tengelyellenes tüntetések voltak.

Kállay miniszterelnök miután megállapította, hogy Magyarországhoz 20 év óta hűséges, változatlan külpolitikát folytat, azt

mondta, hogy aki nem hisz a tengelygyőzelemben, annak helye ebben az országban nincs.

Jelentették, hogy Kiss József tankerületi főigazgató a tehetségkutatás kérdéseinek ismertetésére ellátogat Szalontára.

Ma...

Anglia és Amerika között éppoly nagy az ellentét, mint volt két évvel ezelőtt és lesz két év múlva is. Legalább is ez a céljuk, merthisz a tengellyel szemben állva épp az ellen az érdekbefolyás ellen küzdenek, amely azt hirdeti, hogy saját létjogunkon kívül másnak is van létjoguk. Amerika és Anglia arra szövetkeznek, hogy letiporja a hármasszövetséget, mely szerényen csak azt hirdeti, hogy Európában és Ázsiában új rendet kíván teremteni, ami az európai és ázsiai sorsközösség megteremtése lenne. Ennek a sorsközösségnek nem lehet majd kiváltságos élvezője: a létjog alapján minden állam egyformán hasznát fogja látni annak. Anglia és Amerika e sorsközösség létrehozása ellen szövetkezett s aközben, hogy mindenki számára a tulajdonképpen létjogot jelentő szabadságot hirdetik, még egymás szabadságát is szeretnék eltiporni. Egyelőre még nem hiszik el egymásnak, hogy melyiküknek van több létjoga. Tudja Isten, talán épp ez a világ szerencséje, mert nemcsak, hogy a mi létjogunk, a mi szabadságunk születik majd meg veszekedésük-ből, de ők maguk is megérik még, hogy a tengely létjogpolitikája meghozza az ő szabadságukat is.

A dézsmakukorica helyett egyebet is lehet beszolgáltatni

Cziffra Kálmán, főispán, mint közellátási kormánybiztos rendeletet adott ki, melynek alapján Hadady Imre dr., polgármester tudomására hozza a város közönségének, hogy az, aki dézsmakukoricáját feltakarmányozta, vagy más módon felhasználta, beszolgáltatási kötelezettségének ugyanannyi mennyiségű más gabonaféle beszolgáltatásával is eleget tehet.

Minden 400 kiló kukorica helyett egy darab 140—145 kilógramm élő sulyu hizott sertés, minden 100 kg. kukorica helyett 10 kiló zsir vagy 50 kiló bab, vagy 50 kiló borsó, vagy 50 kiló lencse, vagy 100 kilógramm köles

szolgáltatható be. A köles beszolgáltatását csak abban az esetben lehet elfogadni a kukoricadézsmá ellenében, ha az érdeklő kölesbeszolgáltatási kötelezettségének előzőleg már eleget tett.

A beszolgáltatásra felajánlott kölest, babot, borsót, lencsét a Hombárbizományoshoz, a zsirt pedig Tóth István városi és járási zsirgyűjtőnél kell beszolgáltatni.

CUKORNÁD-MAG
kilója 12 Pengő
WAJNOCZKYNÁL

Mindennap

öröli, darál, cserél az István műmalom!

Apróhirdetések

Nyugdíjképes, kinevezett ev. vallású 29 éves, nőtlen, 166 cm. magas, barna, nem dohányos, nem iszákos kalauz vagyok. Ismeretséget kötnek olyan ev., ref. vagy unit. vallású, csinos, házias gazdacsalád lányával, aki néhány hold föld örökséghez és telkemen a házépítéshez hozzá segítene. Cím: Valent György tart. tizedes, kalauz, Budatétény 3. (Pest-m.)

Egy új féderes kocsi és egy féderes huzóskocsi eladó. Kálvin-utca 4. Megyerinél. 2-2

Egy mindenféle lányt felveszek április 1-re. Zrínyi-utca 1. 2-3

Eladó a Tókerben 187 négyszögöl prima beültetett szőlő. Értekezni vasárnap délelőtt Könyök-utca 4. 2-2

Egy ügyes fiú tanulónak felvétetik. Csete Sándor műszaki kereskedésében. 2-2

Ügyes szobalány április 1-re felvétetik. Toldi-tér 7. Özv. Lakatos Gyuláné. 2-2

Párna montirozást, fillé kézimunkát vállalom. Bocskai-utca 11. 2-2

Figyelem! Méznádmag kilója 10 pengő, fél kilogram 5 pengő. Kateszteri holdba 5 kg. szükséges. Veres cirokmag kg.-ja 3 pengő, csalamádénak vetve háromszor kaszálható, magnak vetve kateszteri hold 25-30 mázsát terem. Kapható utánvét mellett Magyarai Janosnál, Körösszeg, Bihar-megye. 2-2

Bejárónő délutánra azonnal felvétetik. Bocskai-utca 43. 2-2

Kiadó Hétfő-utca 57 számú magánház. Ugyanott száraz vályog eladó. Értekezni Honvéd-utca 78. 2-2

Tanulót felvesz Arany János kőművesmester. Kísfalud-utca 3. 3-0

Hölgyek figyelmébe! Női és férfi kalaptisztítás, formálását a legújabb divat szerint vállalom. Kalapok és sapkák raktárán. Özv. Péter-Honvéd-utca 2. 4-0

Fuvarozást vállal Bagosi Ferenc Dobó-utca 1. 4-0

Gombhuzást géppel divatos formákban vállalom. Gömbös Gyula-ut 1. Ugyanott udvari szoba kiadó. 2-2

Eladó sötétkék mély gyermekkocsi. Vasvári Pál-utca 3. 2-2

Elveszett Szénási Károly vásárlási-könyve és két darab cukorjegye. Megtalálódja be a közlélemzéshez. 2-2

250 darab birka legeltetését vállalom. Dr. Zlinszky, Marciháza. 2-2

Kifutó fiút felvesz a Wajnóczky sütőde. Kocsikenőcs, gépszir kicsinyben és nagyban állandóan kapható. Arany vegyigár Mussolini-ut 22. 1-3

Eladó 9/12-es fényképezőgép. Hitler Adolf-ut 32. 2-2

Kiadó 2 utcai szoba, konyha, spejzből álló magánlakás. Értekezni Rózsa-utca 4. 2-2

Eladó Mussolini-ut 21. szám alatt két szekrény, ágy, összecsukható vaságy, dobkályha és egyéb apróságok. Megtekinthető kedden, szerdán délután. 2-2

Eladó a Csutakosban 140 négyszögöl szőlő. Értekezni Gróf Csáky-tér 8. 2-2

Egy boglya széna, 80 kéve kóro eladó. Honvéd-utca 45. 2-2

Eladó nagy csikospár. Hitler Adolf-ut 67. 2-2

Eladó lucerna- és bodorkamag és akác kutágas. Vásártér 23. 2-2

Kiadó szoba, konyha, kamara. Bocskai-utca 9. Ugyanott eladó nagy Singer varrógép. 2000 Pengő óvadékkal állást vállalom. Cím a kiadóban. 1-2

Eladó Barmódon 2 hold, a Horgasérnél 1 hold föld. Honvéd-utca 69. 2-2

Eladó nagy Singer varrógép. Kölesér-utca 44. 2-2

Ügyes fiatal leányt üzletbe felvesz Gerő Blanka. 1-2

Eladó egy nagy szekrény és egy konyha berendezés. Munkácsi-utca 46. 2-2

Nyomatott a kiadó tulajdonos
Csáti Sándor Könyvnyomdájában
Nagyszalontán, Toldi-tér 15. sz. alatt.
Telefon: 60.

Hungária-Mozgóban ma este 7 órakor, vasárnap 3, 5 és 7 órakor

A cigány

Szigligeti örökbecsű színművének filmváltozata. A magyar falu hol vidám, hol szomorú szimfóniája.

Rózsahegy-Pataky-Zimonyi Márta-Adorján Éva stb. Új hirodó!
Dolgozik a Zöldkereszt kulturfilm. — Jegyelővétel!

A jövő héten adják ki az ipari cukor utalványait

A közellátási hivatal tudomására hozza azoknak, akik ipari és vendéglátóipari cukrot igényeltek, hogy a cukorvásárlási engedélyek átvétele végett folyó hó 23-tól 27-ig bezárólag jelentkezhetnek a közellátási hivatal 5. sz. szobájában. Ugyanezen idő alatt kell benyújtani az április havi cukorigénylőlapot is.

Hétfőn nem lesz tűzoltó-óra

A tűzoltóparancsnok közli az önkéntes tűzoltótörséget működő tagjaival, hogy vasárnap reggel a gyakorlati oktatást a szokott órában és helyen tartják meg. Hétfőn este az elméleti óra elmarad.

A szalontai gimnázium is résztvett a tehetségkutatás eredményeinek értekezletén

Budapesten értekezletet tartottak, népünk falusi tömegeiben valóban sok olyan érték lappang, amelyet a nagy magyar nemzeti közösség számára, különösen a nemzetek mai versenyében feltétlenül napfényre kell hozni. Amelyen az ország legkülönbözőbb intézeteinek 250 középiskolai tanára jelent meg. Az értekezlet az országosan meghirdetett falusi tehetségmentés első eredményeinek beszámolójára hívták össze.

Az értekezleten a szalontai gimnázium részéről Kornya Sándor igazgató, Ravasz Dezső dr., tanár, nevelőintézet igazgató és Koháry Béla dr., tanár jelent meg.

A falusi tehetségmentés első két évi eredménye fölülmul minden várakozást s ez bizonyítéka annak, hogy

Fehér üvegörmeléket
veszek
Reich János

MOZI A CIGÁNY

A Hungaria-Mozgó műsora a mai naptól kezdve Szigligeti Ede leghíresebb népszínművének filmváltozata: A CIGÁNY, melyet sok szívvel ültettek át filmre. Számtalan filmszerű elgondolást a legtökéletesebben oldottak meg, így például a film nem esik abba a hibába, mint a legtöbb színdarabból készült film hibája szokott lenni, nem válik fényképezett színpaddá. A cselekmény nagy része szabadban játszódik, a falu akác lombos girbe-görbe utcái..., a zugó malom..., a kis patak vizesése és a magyar föld sok más gyönyörű tájképe foglalja keretbe a régi mesét. A kitűnő Rózsahegy Kálmán mellett a főszerepeket mind fiatalok játsszák, akik bebizonyították, hogy tehetségük van. A sok sikert látott színdarab filmváltozata még nagyobb, mint színpadon.

Felsőbb rendelkezésre felhivatnak mindazon gazdák, akik a múlt esztendőben

napraforgót termeltek,

hogy haladéktalanul jelentkezzenek az eladást igazoló jegyükkel saját érdekükben

Hegedüs Lajos

Futura-bizománysnál

Akik a jelentkezést elmulasztják, azokat a Futura-bizománys kénytelen úgy jelenteni, mint akik nem tettek eleget jelentkezési kötelezettségüknek. Azok is tartoznak jelentkezni, akik bárhol is szerezték napraforgót, de azt kiáltették.

Eladó Singer női varrógép, 2 politurozott ruhaszekrény, 1 ingaóra, 1 pár 38-as antilop női félcipő. Toldi-utca 3.

Rádió-műsor

SZOMBAT március 20.

2. Rádiózenekar műsorából. 3.15 Könnyű muzsika. 5. Szeleczky Zita csevegése. 5.10 Könnyű zene. 7.05 Hangképek innen onnan. 7.30 Szerelmi vallomás. Felolvasás hangfelvételekkel. 8.50 Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál. 10.15 Táncczene.

VASÁRNAP március 21.

7.30 Fohász. 8.30 Összefoglaló beszéd. 9. Egyházi ének és szentbeszéd. 10. Református istentisztelet. 11. Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15 Levente műsor. 12.55 Beszéd zenekar. 2. Művészlemez. 3. Rétek és a legelők javítása. 3.45 Rádiózenekar. 5. Táncczene. 6. Makay Margit csevegése. 6.10 Táncczene. 6.30 Hangképek a vasárnap sportjáról. 7.02 Rádiózenekar. 8. Harsányi Gizi verseket mond. 8.25 Alkonyati párbeszéd. 8.45 Legierők fuvózenekara. 9.10 Nagy magyar életek. 10.15 Gáspár Lajos cigányzenekara muzsikál. 11. Rádiózenekar műsorából.

Terjessze a

NAGYSZALONTAI „Az Ujság”-ot

Női ruhavarráshoz tanulóleányt felveszek. Özv. Gólya Jánosné Petőfi-utca 16. 1-2
Eladó a Horgaséri dűlőben 1 köblös bodorka és egy köblös kaszáló föld. Part-utca 7
Kifőzés felszereléssel eladó. Mussolini-ut 4
Eladó a Tókerben 136 négyszögöl veteményföld. Hitler Adolf-ut 101.
Eladó Damjanich-utca 30 szám alatt 4 m. széles és 7 méter hosszú épület lebontására és kisebb ablakok, kerti létra. Ugyanott 2 szobás lakás kiadó. Ért. Irányi-tér 9.